

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

CNN телеарнасының ақпараттық жүйесі

ЖАРИЯЛАНДЫ
22.04.2021СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/94571/>

Біріншіден, CNN-дің бренді әлемдегі ең ескі және танымал хабар тарату аренасында Fox News Channel және MSN және BBC сияқты басқада АҚШ-тағы жаңалықтар арналарының брендтерімен салыстырғанда танымал. Екіншіден, CNN арнасы тәулік бойы хабар таратудың ізашары ретінде орнатқан көптеген дәстүрлері арнада әлі күнге дейін сақталып келеді. Үшіншіден, бұл арна Fox News пен MSNBC-тен айырмашылығы саяси тұрғыдағы мәселелермен айналыспайды, өзінің бейтарап ұстанымын атап көрсетеді, сондықтан эфирдің жанрлық ерекшелігіне саяси мүдделердің ықтимал әсерін жоққа шығарады. Басқаша айтқанда, бейтарап позиция классикалық жанрлық құрылымды алдын-ала анықтайды.

Арнаның жанрларының үлестік құрылымына назар салар болсақ, ақпараттық хабарламаларға басымдық берілетіндігін байқаймыз. Осы себептен де, ақпараттық жүйеге толығырақ тоқталып өткеніміз жөн. Телеарнаның толық ақпараттық хабарламалары 20 секундтан асады. CNN-де синхрондауды қолданбаған жағдайда, әдеттегі ақпараттық хабарламаның уақыты шамамен 30 секундты құрайды. Жаңалық хабарламалардың уақыты 15 секундтан 1:50 -ге дейін созылуы мүмкін, ал ұзағырақ формат бір немесе бірнеше синхрондауды қамтиды. Хабарлама мәтіні қатаң нақты болады және оны студияда жүргізуші оқиды. Ал арнаның ақпараттық хабарламасында қолданылатын көрнекі және кескіндеме құралдардарға келер болсақ, оның ішінен мынаны бөліп көрсетуге болады: кадрлар (алдын-ала редакцияланған), көбінесе синхрондармен үйлеседі; іс-шарадан алынған тікелей бейне; фотосуреттер немесе фотомонтаждар (видео болмаған жағдайда); инфографика немесе анимация. Кейбір ақпараттық хабарламаларды жүргізуші жақтауда ауызша түрде береді, бірақ бұл форма өте сирек қолданылады.

Тікелей эфир деп аталатын бейнені жиі пайдалану, яғни оқиға орнынан тікелей эфир арқылы хабар тарату CNN-де — 8 (5%). Мұндай жағдайларда көбіне көрермен назарын экрандағы кескін нақты уақыт режимінде берілетіндігіне аударатын жүргізушілердің ауызша анықтамасымен бірге жүреді. Сонымен қатар, ақпараттық хабарлама жанры шеңберінде жүргізілген талдау негізінде келесі сорттарды ажыратуды ұсынамыз: қысқа

ақпараттық хабарлама немесе тақырып; толық ақпараттық хабарлама: синхрондауды қолдану; синхрондауды қолданбай.

Қысқа ақпараттық хабарламалар немесе тақырыптар әдетте әр жарты сағаттың басында қолданылады. CNN-дің кешкі жаңалықтарында сағат 15 және 45 минут аралығы, бірақ ол қатқан қағида дегенді білдірмейді. Арнадағы бұл хабарламалар қысқа уақытпен (10-15 секунд), міндетті түрде бейне тізбегінің болуымен (жүргізуші кадрда мүлдем көрінбейді), жүргізушінің динамикалық презентациясымен, әдетте, фондық музыканың сүйемелдеуімен сипатталады. CNN-де қысқа синхронды пайдалануға рұқсат етіледі. Мұндай хабарламалар шынымен де газет тақырыбының рөлін атқарады: олар көрерменге ең қажетті ақпаратты береді, негізінен бағдарламаның толық нұсқаларын жариялайды.

CNN-де жүргізуші мен репортер арасындағы диалогта бейне ретін, тірі оқиғаларды немесе синхронды оқиғаларды қолдану басым болып келеді. Кешкі эфирде аяқталмаған репортаждарды қолданатын қойылым жиі болады. Әдетте корреспондент эфирдегі стенд-ап нұсқасымен және келесі жүргізушімен диалогпен сөйлеседі. Жалпы, біз талдаған CNN-дегі 70% сөйлесулер формадағы диалог болып табылады. Мұны CNN-дің тірі байланыстың мүмкіндігін кеңейтуге, интерактивтілік пен хабардың динамикасын арттыруға ұмтылуымен түсіндіруге болады. Бәсекеге қабілетті коммерциялық арнаның (CNN) моделіндегі сұхбат жанрында ең танымал ақпараттық-аналитикалық жанр болды. Сұхбат жанрына CNN жаңалықтар релизінде талқылаудың, сұхбаттасудың және комментарийдің аналитикалық жанрлары жақын.

Сонымен бірге бұл телеарна Қазақстан жөнінде де аз ақпарат таратпайды. Ол жаңалықтардың мазмұны негізінен, еліміздің дәстүрі немесе архитектуралық құрылымдары жайында.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimgger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.